

Nr 507.

Av herr **Johnsson** i Kastanjegården **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 194, med förslag till lag om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet.

I proposition nr 194 till årets riksdag framlägges förslag till ny lag om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet. Förslaget bygger i huvudsak på det betänkande som av utredningsmannen, häradshövdingen Å. Braunstein, framlades den 30 november 1947.

I interpellationssvar i andra kammaren den 26 mars 1947 förklarade jordbruksministern, att när frågan om jordförvärvslagens fortsatta giltighet skulle föreläggas riksdagen hade han för avsikt att dokumentera det framlagda förslaget med all den utredning, som han var i stånd att förelägga. I den nu framlagda propositionen redovisas föga av en sådan utredning. Beträffande motiveringarna till utredningsmannens förslag hänvisas endast till betänkandet.

Det framgår av utredningen att vissa försök till spekulations- och kapitalplaceringsköp, som helt naturligt förekommit under den senaste tiden med dess ständigt fallande penningvärde, kunnat med hjälp av lagen omintetgöras. Några säkra hållpunkter för bedömandet av i vilken omfattning jordbruksfastigheter genom köp övergå i den icke jordbrukande befolkningens ägo synes utredningen dock icke ha frambragt. Vådorna av att främmande kapital investeras i jordbruksfastigheter, som efter upprustning och rationalisering sedan i många fall utarrenderas till företagare inom jordbruksnäringen, ha också enligt vår mening betydligt överskattats. De olägenheter med åtföljande osäkerhetstillstånd på fastighetsmarknaden, som den nu gällande jordförvärvslagen medfört, förtjäna ett större beaktande än som skett i utredningsmannens betänkande.

Statsmakterna torde ha andra möjligheter att motverka spekulation i jordbruksfastigheter än att lägga hela fastighetshandeln under statlig kontroll. Från olika håll ha påpekats de ökade möjligheter härutinnan, som kunna uppstå vid en skärpning av vanhävds- och skogslagstiftningen. Mindre har diskuterats frågan att genom ändringar i skattelagstiftningen göra jordegendomar mindre begärliga som kapitalplaceringsobjekt. Vi syfta här på möjligheterna av mera restriktiva bestämmelser när det gäller nyinköpta fastigheters värdering vid deklaration av förmögenhet och medgivandet att förlust å jordbruk får avräknas å inkomst av annan förvärvskälla.

Vid framläggandet av förslaget till nu gällande jordförvärvslag vid 1945 års riksdag anförde departementschefen, att det framdeles i samband med statliga åtgärder för genomförande av jordbrukets rationaliseringsprogram måhända skulle visa sig möjligt att på andra sätt påverka utvecklingen av fastighetsförvärv inom jordbruket. Härvid åsyftad lagstiftning har genomförts vid 1947 års riksdag. Utredningsmannen vidgår att såvitt angår verksamheten för den yttre rationaliseringen fyller lagstiftningen om allmän förköpsrätt för staten och om rätt för expropriation i vissa fall i huvudsak syftet med jordförvärvslagen. Beträffande handeln med de jordbruksfastigheter, som icke erfordras för jordbrukets yttre rationalisering, anse vi att denna bör kunna undandragas statlig kontroll.

Med stöd av vad vi här ovan anført och med hänvisning i övrigt till det särskilda yttrandet av herrar Hæggbloom och Sundelin, som fogats till utredningsmannens betänkande, hemställa vi alltså,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 194.

Stockholm den 13 april 1948.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Filip Kristensson.

Ruben Swedberg.

Anton Bränholm.

Olov Rylander.

Nils Persson
i Svensköp.

Rudolf Boman
i Kieryd.

And. Stjärne.

Edvin Jacobsson,
Igelsbo.
